

Wydawca
 Biuro Projektu – Regionalna Organizacja Turystyczna
 Województwa Świętokrzyskiego
 ul. Ściegiennego 2, 25-033 Kielce
 tel./fax 41 3618057, 41 365 51 82
 rot@swietokrzyskie.travel
 www.rot.swietokrzyskie.travel

Opracowanie
 Amistad Sp. z o.o. – Program PolskaTurystyczna.pl
 pl. Na Groblach 8/2, 31-101 Kraków, tel.: 12 4229922
 e-mail: biuro@polskaturystyczna.pl
 www.polskaturystyczna.pl

ISBN 978-83-7560-163-3

www.greenvelo.pl

Fundusze Europejskie – dla rozwoju Polski Wschodniej
 Projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013.

Wiadukty w Stańczykach, fot. M. Franaszek

w północnej Polsce wyciągiem krzeselkowym i 2 km tras zjazdowych.

Stańczyki. Miejscowość leżąca niedaleko granicy województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego słynie z mostów kolejowych. Dwa wiadukty w Stańczykach są najwyższymi konstrukcjami kolejowymi w Polsce (w najwyższym punkcie mają 36,5 m wysokości). Mosty te powstały w latach

Przystań w Węgorzewie, fot. M. Franaszek

kiej i tuż przy granicy z obwodem kaliningradzkim ma status uzdrowiska klimatyczno-borowinowego, dlatego co roku przybywa tu rzesza kuracjuszy. Czeka ją na nich m.in. nowe łożysko solankowe – mikroklimat, jaki powstaje w ich pobliżu, pomaga w leczeniu schorzeń reumatycznych, a także schorzeń narządów ruchu oraz układu oddechowego. W zabudowie Gołdapi wyróżnia się okazała wieża ciśnienia z przełomu XIX i XX w., w której obecnie znajduje się kawiarnia z ładnym widokiem na miasto. Niedaleko miasta, na stokach Pięknej Góry, należącej do Szeskich Wzgórz, funkcjonuje kompleks narciarski z jedynym

Węgorzewo. Biuro IT, bulwar Loir-et-Cher 4, tel.: 87 4274009, infotur@wegorzewo.pl.

latach w okolicach powstało też sporo tras rowerowych, takich jak Pętla Węgorzewska czy Mała Pętla Mamr. Tym, co odróżnia Węgorzewo od innych ważnych portów Mazur, jest fakt, iż nie leży ono nad jeziorem. Aby dostać się stąd do kompleksu jeziornego Mamry, trzeba odbyć ponadkilometrową podróż po Kanale Węgorzewskim i rzece Węgorapie. U ujścia Węgorapy do jeziora Mamry funkcjonuje bardzo atrakcyjne kąpielisko.

Gołdap. Miasto leżące na skraju Puszczy Rominc-

Wieża ciśnienia w Gołdapi, fot. M. Franaszek

1912–1926 i stanowią część nieczynnej dziś linii kolejowej, która miała prowadzić na Litwę, ale ostatecznie (z racji zmian politycznych po I wojnie światowej) stała się jedynie lokalną linią łączącą Gołdap z Żytkiejjami. W 1945 r. tory zostały rozebrane i wywiezione przez oddziały Armii Czerwonej. Obecnie wiadukty są własnością prywatną.

Gołdap. Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap – Centrum Informacji Turystycznej, pl. Zwycięstwa 16, tel.: 87 6152090, poczta@frg.pl.

Obelisk na styku granic Polski, Litwy i Rosji, fot. M. Franaszek

Trójstyku granic. Kilka kilometrów na zachód od Wiżajń stykają się granice trzech państw – Polski, Litwy i Rosji (obwód kaliningradzki). Miejsce trójstyku oznaczono kamiennym postumentem. Można do niego podejść od strony polskiej i litewskiej, natomiast granicy rosyjskiej absolutnie nie wolno przekraczać. Tablice informują, że wejście na ziemię Rosji grozi poważnymi kłopotami.

WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE
WSCHODNI SZLAK ROWEROWY GREEN VELO

Odcinek od Lidzbarka Warmińskiego do trójstyku granic

Łańcuch atrakcji

WWW.GREENVELO.PL

Wstęp

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, mający 1980 km długości, jest najdłuższym szlakiem rowerowym w Polsce. Przebiega przez pięć województw leżących we wschodniej części kraju: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie oraz świętokrzyskie. Wystarczy popatrzeć na mapę z zaznaczonym przebiegiem szlaku, aby zdać sobie sprawę, jak wiele regionów łączy ta trasa i jak bardzo jest różnorodna krajo-brazowo i kulturowo. Pośród krajobrazów nadmorskich i wyżynnych, na pojezierzach, w puszczech i w dużych ośrodkach miejskich, Green Velo pomaga odkryć najpiękniejsze oblicza ziem, na których przez wieki żyły różne społeczności: Polacy, Żydzi, Niemcy, Ukraińcy, Białorusini, Litwini, Ormianie czy Tatarzy.

Podróż odcinkiem szlaku pomiędzy leżącym na Warmii Lidzbarkiem a znajdującym się na granicy województw warmińsko-mazurskiego i podlaskiego trójstykiem granic Rosji, Litwy i Polski pozwala odwiedzić kilka klimatycznych warmińskich miasteczek, podziwiać krajobrazy Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, odetchnąć czystym powietrzem Puszczy Rominckiej i zachwycić się architekturą najwyższych mostów kolejowych w Polsce. Na Warmii trasa wiedzie zarówno po płaskim, jaki i po pagórkowatym terenie, w części mazurskiej krajobraz także urozmaicają niewielkie wzniesienia. Odcinek ten jest stosunkowo łatwy technicznie.

Pałac w Galinach,
fot. M. Franaszek

Atrakcje na trasie

OD LIDZBARKA WARMIŃSKIEGO
DO TRÓJSTYKU GRANIC

Stoczek Klasztorny. Niewielka wieś na wschód od Lidzbarka Warmińskiego to ośrodek pielgrzymkowy związany z kultem Matki Bożej Królowej Pokoju. Miejscowość znana jest również jako miejsce internowania kardynała Stefana Wyszyńskiego – duchowny przebywał w Stoczku od 12 października 1953 r. do 6 października 1954, w okresie nasilenia konfliktu władz komunistycznych PRL-u z Kościołem katolickim.

Pałac w Drogoszach,
fot. M. Franaszek

Sanktuarium MB Królowej Pokoju w Stoczku Klasztornym,
fot. M. Franaszek

Galiny. Leżąca nad Pisą wieś słynie ze wzniesionego w 1589 r. w zakolu rzeki kompleksu pałacowo-parkowego Eulenburtów. Poza pałacem zachowały się tu m.in. zabudowania folwarczne, w tym szachulcowy spichlerz, i niezwyklej urody brama. Zachwyca także park przy pałacowy, wspaniale zrewaloryzowany przez obecnych właścicieli.

Bartoszyce. W 1807 r., w samym środku wojen napoleońskich, w Bartoszycach nad Łyną doszło do spotkania króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III z rosyjskim cesarzem Aleksandrem I i podpisania traktatu bartoszyckiego – porozumienia skierowanego przeciwko Napoleonowi Bonaparte. Dziś miejscowość zachwyca zwłaszcza zabytkami Starego Miasta, takimi jak Brama Lidzbarska z 1468 r., stanowiąca część dawnych murów miejskich, przekształcone w hotele i restauracje piękne XVIII- i XIX-wieczne spichlerze czy gotycki kościół św. Jana Ewangelisty i Matki Boskiej Częstochowskiej. Ciekawymi pa-

Brama Lidzbarska w Bartoszycach,
fot. M. Franaszek

łacach w Prusach Wschodnich. Miano to oznaczało, iż spełniał warunki, jakie musiała spełniać rezydencja, by można było przyjąć w niej władcę Prus. W lewym skrzydle pałacu znajduje się kaplica, a wokół gmachu rozpościera się wspaniały park krajo-brazowy. W Drogoszach warto zobaczyć także gotycki XIV-wieczny kościół Matki Bożej Ostrobramskiej.

Drogosze. Nieduża wieś na wschód od Bartoszyca znana jest z największego pałacu w regionie. Rezydencja powstała w latach 1710–1714 jako siedziba rodowa Denhoffów. Był to jeden z trzech tzw. pałaców królewskich

Bartoszyce. Gminne Centrum Informacji i punkt IT, ul. Bohaterów
Warszawy 96, tel.: 89 7629880, www.gci.bartoszyce.pl.

miątkami przeszłości są tzw. kamienne baby, czyli dwa kamienne posągi, kształtem przypominające postacie ludzkie. Powstałe prawdopodobnie na przełomie XIII i XIV w. figury noszą imiona Bartel i Gustebalda.

Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Srokowie,
fot. M. Franaszek

Srokowo. Miejscowość założona w XIV w. przez Krzyżaków jako Drengfurth obecną nazwę zyskała w 1950 r. – upamiętnia ona zasłużonego dla Mazur geografa Stanisława Srokowskiego. We wsi można zobaczyć m.in. gotycki kościół Podwyższenia Krzyża Świętego, ratusz z lat 1772–75 z pięknym mansardowym dachem i niewielką wieżyczką dobudowaną w 1817 r. oraz sąsiadujący z ratuszem XVIII-wieczny spichlerz szachulcowy.

Leśniewo Górne. Niewielka miejscowość leżąca na zachód od jeziora Mamry i Węgorzewa przyciąga miłośników zabytków techniki. Niedaleko wsi, pośród lasu znajdują się śluzy na Kanale Mazurskim stanowiące część nieukończonej drogi wodnej mającej łączyć Wielkie Jeziora Mazurskie z Bałtykiem, a powstającej wieloetapowo od roku 1911.

Śluza Leśniewo Górne,
fot. M. Franaszek

Konstrukcje, których budowę przerwa-
no w czasie II wojny światowej, wciąż robią duże wrażenie, zwłaszcza że na górnej części betonowej ściany śluzy Leśniewo Górne do dziś widoczna jest wehrmachtowska wrona. Chętni mogą wpłynąć łódką do komory śluzy.

Mamry. Wielki (prawie 10,5 tys. ha) kompleks jeziorny Mamry składa się z sześciu połączonych ze sobą akwenów. Ten wysunięty najbardziej na północ, a zarazem najgłębszy w kompleksie,

to Mamry właściwe: najniżej położona część dna zbiornika sięga 43,8 m poniżej lustra wody. Na zachodnim brzegu jeziora znajduje się jedna z największych atrakcji Mazur: kwatera główna niemieckich wojsk lądowych z okresu II wojny światowej. W latach 1940–44 powstało tu 240 bunkrów różnej wielkości. Do dziś w Mamerkach zachowało się 30 potężnych schronów żelbetowych, których rozmiary dobitnie unaczynają ogrom ulokowanej tu niegdyś potęgi militarnej.

Węgorzewo. Miejscowość jest jednym z mazurskich centrów żeglarskich. Znajduje się w niej wiele zabytków, m.in. pokrzyżacki zamek czy pochodzące z późniejszych okresów kościoły, ratusz i budynek dworca kolejowego. W ostatnich

Widok na Mamry z mołu w Węgorzewie, fot. L. Schneider / Wikimedia Commons

